

Öztangut: “Finans Merkezi Olmak İçin Finansal İnovasyonu Olanaklı Kılan Bir Düzenleme Yapısı Önemli”

Aracı Kuruluşlar Birliği Başkanı Nevzat Öztangut, Birliğin aylık yayını Sermaye Piyasasında Gündem’in Kasım 2009 sayısında yayınlanan yazısında, sermaye piyasasının gelişmeye açık yönlerini belirleyebilmek için yurtdışı sermaye piyasalarını yakından takip ettiklerini belirtti. Birliğin İstanbul Finans Merkezi projesindeki çalışmalarına değinen Öztangut, çeşitli ülkelerin sermaye piyasalarını ele aldıkları raporlarla ülkemiz için ders çıkarma çabasında olduklarını ifade etti.

Öztangut, Gündem’in bu ayki inceleme konularından biri olan Hong Kong’un kısıtlı milli gelire rağmen, dünyanın sayılı finans merkezleri arasına nasıl girdiğine ilişkin bazı ipuçları verdi. Hong Kong sermaye piyasasının zengin ürün çeşitliliğine dikkat çeken Başkan Öztangut, ülkenin sunduğu vergi avantajları ve esnek düzenleme yapısı ile pek çok yabancı şirketin kotasyonuna ev sahipliği yaptığını belirtti. Bu kapsamda Öztangut, yabancı şirketlerin İMKB’de işlem görmesi ve yeni ürünlerin gelişimine açık düzenlemelerin yapılması gerektiğini vurguladı. Öztangut ayrıca finansal inovasyonu olanaklı kılan bir düzenleme yapısının özellikle bölgesel finans merkezi haline gelmek için çok önemli olduğunu ekledi.

Aracı Kurum Yoğunlaşma ve Performans Analizi

Sermaye Piyasasında Gündem’in Kasım sayısındaki ilk inceleme konusunu aracı kurum sektörünün yoğunlaşma ve performans analizi oluşturuyor. Analizde 2009 yılının ilk yarısı itibariyle 83 aracı kurum, çeşitli faaliyet ve mali veriler ışığında incelenerek değerlendiriliyor.

20 Aracı Kurum Sektörün Toplam Gelirlerinin %72’sini Elde Etti

- Yılın ilk yarısı itibariyle aktif sıralamasına göre ilk sıradaki aracı kurum toplam aktiflerin %41’ine sahip.
- Hisse senedi işlem hacmi sıralamasında ilk 20 kurum %68 paya sahipken, vadeli işlem hacmi sıralamasında ilk 20 kurumun payı %83.
- Toplam gelirlere göre ilk 20 kurum sektörün tüm gelirlerinin %72’sini elde etti.
- Net kâr sıralamasındaki ilk 20 kurum neredeyse sektörün tüm kârını üretirken, 23 kurum zarar etti. Kâr sıralamasında ilk sıradaki kurum, sektör kârının üçte birini üretti.

Kurumların Gelirleri Komisyona Dayalı

- Aracılık komisyonlarının toplam gelirler içindeki payı yılın ilk yarısında banka kökenli kurumlarda %60, yabancı kurumlarda %76, orta ölçekli kurumlarda ise %70 oldu.
- Banka kökenli, yabancı ve büyük ölçekli kurumlar daha yüksek komisyon oranı uyguluyor.
- Banka kökenli kurumlar sektörün altı aylık faaliyet kârının %90’ını üretti.
- Ölçek bazında karşılaştırıldığında, büyük kurumlar sektör net kârının %95’ini üretirken, küçük aracı kurumlar zarar etti.

Kamu Yerlinin, Yabancı Yabancıncının İşlemini Yapıyor

- Kamu kökenli kurumlarda işlemlerin tamamına yakını yerli yatırımcılar yaparken, yabancı kurumlarda işlemlerin %35-40’ını yabancı yatırımcılar gerçekleştirdi.

- Banka kökenli kurumların kendi portföylerine yaptıkları VOB işlemlerinin payı %20 iken, diğer kurumlarda bu işlemlerin payı yalnızca %2.

Büyük, Banka Kökenli ve Yabancı Kurumlarda Personel Giderleri Daha Yüksek

- Banka kökenli kurumlarda 2009'un ilk altı ayında çalışan başına düşen komisyon tutarı diğer kurumların iki katı kadar, 72.000 TL. Büyük kurumlarda 59.000 TL olan tutar, küçük kurumlarda 14.000 TL'ye iniyor.
- Yabancı kurumlarda çalışan başına aylık personel gideri 12.000 TL ile kamu ve yerli özel kurumların yaklaşık iki katı kadar.
- Kurum ölçeği büyüdükçe, çalışan başına personel gideri artıyor. Küçük ölçekli kurumlarda 3.000 TL olan aylık ortalama personel gideri büyük kurumlarda 7.000 TL.
- Çalışan başına faaliyet geliri ve personel gideri büyük ölçekli, yabancı ve banka kökenli kurumlarda daha yüksek.

Hong Kong Sermaye Piyasası

Gündem'in ikinci raporunda, dünyanın önemli ticaret ve finans merkezlerinden birisi olan Hong Kong'un sermaye piyasası inceleniyor.

Uluslararası Finans Merkezi

2008 sonunda 216 milyar \$ GSYH büyüklüğü ile dünyanın 42. büyük ekonomisi olan Hong Kong, City of London tarafından düzenlenen Uluslararası Finans Merkezleri Endeksinde Londra, New York ve Singapur'un ardından 4. sırada yer alıyor.

Dünyanın 7. Büyük Borsası

Dünyanın önde gelen borsaları arasında yer alan Hong Kong Borsası, Dünya Borsalar Federasyonunun Eylül 2009 verilerine göre 52 borsa arasında 2 trilyon \$ piyasa değeriyle dünyanın 7., Asya'nın ise 3. büyük borsası.

Zengin Ürün Çeşitliliği

Hong Kong Borsası'nda, hisse senetleri, borsa yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, tahviller, vadeli işlemler, opsiyonlar ve yapılandırılmış ürünler işlem görüyor. Aynı zamanda borsada küçük ve orta ölçekli şirketlerin kote olabildiği "Gelişen İşletmeler Piyasası" olarak adlandırılan bir de piyasa bulunuyor.

Yabancı Şirket Kotasyonları Yüksek

Vergi avantajları ve yabancı şirketlere sağlanan kolaylıklardan dolayı Hong Kong Borsasında birçok yabancı şirket işlem görüyor. 2008 sonu itibarıyla borsaya kote 1,622 şirketin 1,092'si yabancı. Piyasa değerinin %54'ünü oluşturan bu şirketler, 2008 yılında işlem hacminin %67'sini kaydetti.

Vadeli İşlemlerde Yoğunluk Hisse Senedi Endeksine Dayalı Ürünlerde

Vadeli işlem kontratları arasında hisse senedi endekslerine dayalı sözleşmeler ön plana çıkıyor. 2008 yılında işlem gören 5 adet endekse dayalı vadeli kontratta 23 milyon adet işlem yapıldı. Ayrıca, hisse senedi, faiz ve altına dayalı sözleşmeler de bulunuyor.